

ཀྱང་གི་གནའ་དུས་ལ་རྒྱས་ཀྱི་དེབ་ཆོས་ས།

༦༩། རྒྱལ་སྐད་དཔའ་བའི་ལྷ་རྒྱས་།

མཆོ་སྤྱོད་མེད་པའི་དུས་ལ་རྒྱས་ཀྱི་དེབ་ཆོས་ས།

7

ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

ཐེན་ཕུག་དང་། དབྱང་ཡི་ནས་བཅུ་ལས་པ།

ནང་དོན་གསལ་བཤད།

དཔེ་དེབ་འདི་འི་ནང་དུ་གཏམ་རྒྱུད་གསུམ་འདུས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་
“དབྱང་ཚེང་དམག་འདྲེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་”ཡིན་པ་དེས། ལུན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
རྒྱལ་ས་ཐོག་མར། དབྱང་ཡེ་འི་པ་ལུ་མི་རབས་འགའ་ཞིག་གིས་མེས་རྒྱལ་གྱི་
བྱང་ཕྱོགས་མཐའ་མཚམས་ལ་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། དཔལ་གཤེད་གི་སྒོ་ནས་
ཕྱི་དབྱེ་ལ་འཁོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་དེད། གཉིས་པ་ནི་“ཡོ་ལྷེས་ཀྱི་སྒྲོར་”
ཡིན། ཡོ་ལྷེས་ཟེར་བ་དེ་ལུན་སྒོ་མའི་རྒྱལ་ས་ལུ་སྒོ་ཐག་བད་ཚོད་ཀྱིས་ཅིན་ལ་
འཁོག་པའི་སྒོ་བཀོད་བྱེད་པའི་དམག་འདྲེན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་
རྒྱལ་ས་དེ་གའི་སྤྱི་དགུང་ལ་ཕྱི་དབྱེ་འཁོག་པའི་བད་མེས་མེད་པས། དུས་
རྒྱུ་དུ་མགོ་བསྐྱར་ནས་ཐོས་མཐུན་བྱེད་པ་དེད། དེའི་འབྲས་ལུ་ནི་ཡོ་ལྷེས་
ལ་བཙན་བྱུང་གིས་དམག་དཔུང་མྱིར་འཐེན་བྱས་ཏེ་མྱིར་ལོག་དུ་བཅུག་སྟེ།
རྒྱལ་འཚོང་ཚོམ་རྒྱུན་ཆེན་ཚོས་ཟེར་བ་དེས། “ཡོད་མེད་མི་ཤེས་པའི་”ཉེས་
མིང་བཏགས་ནས་བསད་པ་དེད། གསུམ་པ་ནི་“ལུས་ཀྱི་ཚོམ་རྒྱུན་ནི་འདྲགས་
སུ་གཏོང་བའི་དམག་འདྲེན་ཆེ་ཅི་ཀོང་གི་སྒྲོར་”ཡིན་པ་དེས་མིན་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་རྒྱལ་ས་བར་མར་མིང་གྲགས་ཅན་གྱི་དམག་འདྲེན་ཆེ་ཅི་ཀོང་ཟེར་བ་དེས།
མིང་མངས་ལ་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ཆེ་མེད་པར་གཏོང་ཆེད། “དམག་དཔུང་གསར་བསྒྲོར་
གཅིག་སྤྱང་བཟར་བྱས་ཏེ་ཐོན་ནས་མེས་རྒྱལ་མཚོ་རྒྱུད་ལ་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་དུ་”
གཞི་འཛུགས་ཀྱི་ཆེ་མེད་པར་གཏོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་དེད།

དཀར་ཆག

དབང་ཚང་དམག་འདྲེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། (1)

གཅིག འགོ་རྒྱུག་ལ་པའི་གསལ་པ་བཤད། (1)

གཉིས། དབང་ལྷི་ལེ་ཁྱིམ་རྒྱུད་དང་རྒྱུས་པའི་རྒྱུ་རབས། (2)

གསུམ། ལོ་བརྒྱད་དིང་གི་འཐབ་འཛིང་འབྱེད་པའི་འཆོ་བའི་སྐོར། (10)

བཞི། དཔལ་མཛད་པ་འབར་བར་མགོ་མི་རྒྱུར་པའི་སྐོར། (13)

ལ། རྟོ་ལེ་ཁྱིམ་ཆེན་གྱི་དམག་འདྲེན་རྒྱུ་གྲགས་ཅན་དབང་
ཚང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེ་ལོ་རྒྱུས། (19)

རྒྱལ། མི་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་དྲན་བྱེད་པ། (26)

ཡོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར། (28)

གཅིག ཡོ་རྒྱུས་དམག་དྲུ་བྱུགས་ནས་ཅིན་ལ་འགོག་པ། (28)

གཉིས། ཅིན་གྱི་དམག་དབང་ལ་ཐམ་ཉེས་ལན་འགའ་བཏང་བ། ... (33)

གསུམ། ཅིན་ཁུ་ལྷ་ལ་ཐམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བཏང་བ། (36)

བཞི། ཡོ་ཚང་གི་དམག་དབང། (40)

ལ། “ཡོ་མེད་མི་ཤེས་པ་”དང་། ཡོ་རྒྱུས་ལ་གཞོན་པ་
གཏོང་བ། (42)

ལྷ་ས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུ་ཁྱིམ་ཆེན་གྱི་འཇགས་སུ་གཏོང་བའི་དམག་འདྲེན་ཆེ་ཅི་ཤོད་གི་
སྐོར། (46)

ਸਾਹਿਬਾ ਬੁਧਾਹਿੰਦੁ ਆਜੁਕਾ ਸਿਰਾਸੁ ਸਾਧਾਧਾ..... (46)

གཞིར། ལྷོ་གཤིས་མཐུ་ཚུ་ལ་ཡར་རྫོང་མོར་མི་གཏོང་བའི་དམག་
འདྲེན། (48)

ਸਤਨਾਮੁ ॥ ਨਮੋ ਨਾਨਕ ਸੇਵਾ ਸੇਵਾ ॥ ਏਕੁ ਭਗਵਾਨ ਸੇਵਾ ਸੇਵਾ ॥ (52)

པའི། རྒྱ་ལ་མཚོ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ།(58)

本书原出版者：通俗讀物出版社

དེས་འདིའི་ཀྱི་ཡིག་དཔར་དུ་སྒྲུབ་མཁའ་མི་མོ་སྐུ་བའི་

མ་གྲགས་བྱ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ཡིན།

དབྱང་ཚང་དམག་འདྲེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

(ཐེན་ཡག་གིས་བཅུ་མས)

གཅིག འགོ་རྒྱུགས་པའི་གསལ་བཤད།

ཁྱོད་ཀྱིས་དབྱང་ཚང་དམག་འདྲེན་རྫོང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པར་ཐོས་ཡོད་
དམ་ཟེད། དབྱང་ཚང་དམག་འདྲེན་ལ་སློང་མོའི་རྒྱུང་དེར་བསྐྱགས་ཡོད་དམ་
ཟེད། ད་ཅུང་རྒྱུས་གར་མང་པོ་ཡོད་དེ། ད་པེར་ན་ཁིས་ཁིང་ཐུས་དང་།
ཅུན་ཡང་ཅུང་། དེ་བོ་ཐུ་ཐད་ལ་གཅིན་གཅུང་ཐད་པ་བཅས་ཀྱི་དབྱང་
ཚང་དམག་འདྲེན་རྫོང་བཤད་གྱི་ཡོད་པ་དེད་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཞུས་ཡོད་
དམ་ཟེད། དབྱང་ཚང་དམག་འདྲེན་གྱི་དོན་རྫོང་བཤད་པ་ན་ཚང་མ་ཐུ་
ཡང་ཆ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལས་ཆེ།

འོ་ན་དབྱང་ཚང་དམག་འདྲེན་གྱི་མི་དེ། བཟར་ཐུག་ན་བདེན་བརྒྱན་
གང་ཡིན་ཞེན། ཚང་མར་གཏམ་སྤྲོད་ཐུ་ཅུང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐིན་གྱིས་ལས་
ཁོ་ཆེ་ལྷ་ཐུ་འི་མི་རོ་མ་ཡོད་པ་དེད། ཁོ་ཆེ་ལྷ་ཐུ་ལ་རབས་ཏུ་མ་ཐུ་དཔལ་
ངར་གྱི་རྫོས། མི་དེ་གསལ་གཞན་པའི་གནོད་སྐྱེལ་ལ་པར་འགོག་པས་རྒྱལ་ཁབ་
དང་མི་དམངས་ན་མས་ཐུང་སྒྱུ་བ་ཐུས་པའི་ཁྱེན་གྱིས། མི་དམངས་ན་མས་
ཁོ་ཆེར་དགའ་གཅེས་དང་བརྟེན་བསྐྱགས་བརྟེན་པའི་དོན་ཏུ། ཁོ་ཆེ་འི་
མཛད་པའི་བྱལ་ལ་བཅུ་མས་ཏེ་རྒྱུང་ཏུ་བསྐྱིགས་པ་དང་། རྫོས་གར་ཏུ་བསྐྱིགས་
ཏེ་ཆེད་ཀྱིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་རྒྱུང་དང་རྫོས་གར་བཅས་ཀྱི་ནང་ཏུ་སྒྲི་བཀྲ་གས་
ནས་གྱིས་པ་དང་ངང་བཟོའི་སྒྲི་ནས་གྱིས་པའི་གནས་སྐྱེལ་ཡོད་པར་ཐུ་ལ་ཐབས་

མ་བྱུང་བས། ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་དངོས་དང་མོ་མི་སྤྲུག་ས་ཚུང་ཟད་བཏབ་ཡོད་
 པ་ལས་གཞན། དབྱང་ཚང་དམག་འདྲེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲེག་བཤད་དབང་ཏུ་
 བཏང་བའི་ལྗོངས་གར་འགའ་ཞིག་གྱུང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ནུབ་རིམ་བཞི་
 བས་ཨ་མ་མ་མཇལ་བ་ལྟ་བུ་ལྟོ། ། ལྗོངས་གར་དེ་འེན་ང་ཏུ། རྒྱ་ནུབ་རིམ་བཞི་བ་
 དམ་དམ་དམག་གིས་བཟུང་ནས། རུས་མིང་བཞེས་ཏེ། “བྱང་ཕྱོགས་རིགས་”
 གྱི་མག་པར་བཀྲིས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཟའ་གཉེན་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་འེན་ཆུང་མ་
 ཐུངས་པར་མ་ཟད། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་གྱུང་གོར་བར་བསྐྱེད་
 པ་དེ་རང་བཟོ་འཛུལ་བྱེས་ཏེ་བཤད་པ་འདྲ། ལྗོངས་གར་དེ་མན་ཏུ་གོང་མའི་
 རྒྱལ་ས་སུ་མན་ཏུ་གོང་མའི་དབང་རྒྱུར་མ་ཁམ་ཁོ་ཤོ་འེན་དབང་རྒྱུར་མངའ་བའི་རྒྱ་
 རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་མི་རིགས་འདྲ་ཤེས་ཅེས་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་ཏུ། དེར་
 བཞེན་ལྗོངས་གར་འདི་འདྲར་གཟུ་བྱམས་ཀྱིས་བཅུམས་ཏེ་བསྐྱེད་པ། དབྱང་
 ཚང་དམག་འདྲེན་རྒྱལ་ས་ལེམས་ཐག་ཟད་ཆོད་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་གས་ས་ཆའི་.....
 བཅོན་འཇུལ་དབྱང་ཕྱོགས་པར་འཁོག་བྱེད་པའི་སྤྱི་བཟོ་བས་ཉམས་ཆུང་.....
 གཏོང་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ནོ། ། འོན་དབྱང་ཚང་དམག་འདྲེན་རྒྱལ་ས་མ་གཞིར་
 མཇོད་པའི་བྱས་ཆེས་ཕྱགས་ནས་ག་འདྲ་ཡིན་ཟེར་ན། གཤམ་གསལ་ལྟར་གྱི་
 སྤྱི་བཟོ་ནང་ཚང་མར་བཤད་རྒྱ་ཡིན།

གཉེས། དབྱང་ཕྱི་འེན་ཁྱིམ་རྒྱུད་དང་སྤྱི་མ་པའི་རུས་རབས།

ད་མན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་འདས་པའི་ཡན་ཆད། རང་འེན་གྱུང་གོ་ཁ་འཁོར་
 འཆལ་འཆོལ་གྱི་གནས་སུ་སྤྱུངས་པས། ཕུན་སྲུང་སྲུང་གི་ལོ་རྒྱུ་བཏུ་ལྷག་
 གི་རིང་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྟ་ཡིས་གཅིག་བསྐྱེད་གཉེས་མཐུད་པར་བཞེས། ལ།

གནས་ཐུག་ཐུག་ཐུག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཆུ་ལ་ཁབ་བཅུ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་
 རེད། དེ་ནི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ་ཁབ་བཅུ་པོ་ཚུགས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཡིན།
 (སྤྱི་ལོ་ 907 ན་ལ་ 959 བར་) དེ་རྒྱལ་ཐུ་ཆུ་ལ་ཁབ་ཁག་གི་དབང་རྒྱུར་རྣམས་
 མངའ་ཁོངས་འཕྲོག་པ་དང་དབང་བཟུར་བའི་མངའ་མངའ་ཕྲོག་ཡོན་ཕྱེད་་་་་་
 པའི་ཆེད་དུ། ཁྱོད་རྒྱུར་རྟོག་པ་ལས་ལས་འཕྱེད་གཏོང་བས་འཁྲུག་ལོང་
 འཛིངས་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ། དེར་བརྟེན་མི་
 རིགས་གཞན་པས་གྲུང་གོར་བཅུ་འཛུལ་ཕྱེད་པའི་གྲྭ་ལས་པ་མང་པོ་བསོས།
 དེ་རྒྱལ། གྲུང་གོའི་ཕྱང་གར་གྱི་བཟུང་ན་མི་རིགས་ཆེ་ཆུང་བེར་བཞིག་
 ཡོད་དེ། (སྒྲིལ་གར་ནང་གི་ཕྱང་ཐུགས་རིགས་བེར་བ་དེ་ཡིན།) ཁོ་ཆེ་
 མ་གཞི་དེར་རྒྱལ་ཐུ་ལུ་འོ་རྟེན་ཞིང་ཆེན་དང་ནང་མོ་གར་དང་ཁྱོད་ལྟོངས་བཅས་
 གྱི་ལ་ཐུགས་ཐུ་ལོར་ལུག་འཆོབ་དང་། ཉ་འཛིན། དེ་རྒྱལ་མཛོན་པ་སོགས་
 གྱི་ལས་རིགས་གཉེར་ནས་བཟུང་ཡོད། དེའི་འཕྲོར་རྒྱ་རིགས་གྱིད་པ་ལ་འཁྱུར་
 དང་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་གན་ཁྲུགས་ཐེབས་ཏེ། ཞིང་ལས་ཐོན་ཕྱེད་
 ཕྱེད་པའི་འགོ་བཅུ་མས་ཤིང་། ལས་ལུགས་རྣམས་པ་རྒྱ་ཆོགས་བཏོད་པས།
 ལོ་ལས་ལུགས་རིམ་གྱིས་བཅུ་དག་དུ་བྱུང་། ཁོ་ཆེ་ལ་ཐུགས་ཕྱིར་འཁོར་
 ནས་ནང་ལོགས་ས་ཁྲུལ་ལ་བཅོམ་འཁྲུག་འཕྱེད་པས། རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་
 གྱི་རྒྱལ་ལྗང་བཟུར་བ་ཆོབས་ཆེན་དུ་བྱུར་བ་རེད། རྒྱལ་རབས་ལྔའི་བར་རྒྱལ་ས་
 ལུ་སྤོབས་ཆོ། གྲུང་གོའི་ཕྱར་ཁི་ཞིང་ཆེན་ལ་ས་གནས་བདག་གཉེར་གྱིད་པོན་
 ཐོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་མི་ཅིན་མང་བེར་བ་ཡིན། ཁོ་པས་རྒྱལ་པོ་ཕྱེད་
 འདོད་པའི་ཏམ་པ་ལྟར་གྲུབ་ཕྱིར། ཆེ་ཆུང་ལ་དཔུང་འཁྲུག་གཏོང་བའི་སྒྲིལ་
 རིགས་རམ་ཕྱེད་པར་ཁྲུག་ཏེ། རྒྱལ་འཆོང་ཆོམ་རྒྱན་རང་གིས་ཕྱེད་འདོད་

དེར་ཀྱང་གོའི་བྱང་པ་རྒྱུད་ས་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་པོ་ཡོངས་སུ་བྱལ་པ་དང་།
འཛིགས་དང་ངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱ་གཏམས། མི་དམངས་རྣམས་སྤྱད་པའི་
མཐོང་ཐབས་མེད་སྟབས། དྲག་ཆས་ཀྱི་གཞི་འཛུགས་ལ་འཕོང་གིས་བྱས་
ཏེ་གནོད་སྐྱེལ་པར་གྲོལ་གྱི་འཐབ་ཚུང་དང་པ་བྱལ་བ་རེད། དབྱང་ཚང་
གི་དམག་འདེན་དཔའ་པོ་རྣམས་རྒྱས་རབས་འདི་འདྲའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་རེད།

དབྱང་ཚང་ནི་ཡིན་གྱིས་(ཡིན་གྱིས་ཀྱི་དེང་རྒྱལ་པ་ལ་ཐུན་ཞི་ཞིང་ཆེན་གྱི་
ཡིན་སུ་ཞུ་གྱི་བྱང་པ་རྒྱུད་ན་ཡོད་)གི་རྒྱུད་ཚང་ཆེན་པོ་ཡིན། ཡིན་གྱིས་ཀྱི་
ཆེ་ཏན་ས་ཆ་དང་ས་མཆོམས་འབྲེལ་བས། ཁོངས་སུ་རྒྱས་རྒྱུན་དུ་ཆེ་ཏན་
ཀྱི་གནོད་སྐྱེལ་གཏོང་བ་བྱས། ས་དེ་གའི་མི་དམངས་རྣམས་དཔའ་མཚངས་
རྒྱལ་པོ་དང་ཏ་ཅང་ཆེ་ཞིང་། ཆང་མས་རྒྱུ་ཞོན་ནས་མདའ་འཕེན་ཤེས་
བ་རེད། ཏ་ལམ་ཏན་རབས་གཞུག་པའི་(རྒྱས་རབས་ལྟའི་རྒྱལ་རབས་ཡང་
པཞིབ)རྒྱས་རབས་སུ། དབྱང་ཚང་གི་དབྱང་ཞིམ་ཟེར་བ་དེས་མི་དམངས་
རྣམས་བསྐྱས་ནས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་གྱིས་གི་ཡུལ་མངའི་དཔོན་པོ་བྱས།
དབྱང་ཞིན་གྱིས་འདི་འདྲ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། གཙོ་བོར་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་སྟོག་དང་རྒྱ་རྩལ་བཅས་ལ་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་མོད།
འོན་ཀྱང་ཁོས་ཀྱི་རྩལ་ནས་འོངས་པའི་གནོད་སྐྱེལ་ལ་པར་འགོག་བྱ་སྟོང་དེ།
ས་དེ་གའི་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོང་ཐབས་དང་མཐུན་པ་རེད། དེ་
པས་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་བཙེ་བ་ཀྱང་ཐོབ་པ་རེད།

དབྱང་ཞིམ་ལ་ནི་བྱ་ཆག་ཉིས་ཡོད་དེ། ཆེ་བོ་ལ་དབྱང་བྱུན་གོས་ཟེར།
རྒྱུང་པ་ལ་དབྱང་བྱུན་བྱང་ཟེར། དབྱང་བྱུན་གོས་ཟེར་བ་དེ་ལ་དབྱང་ཅི་ལྷི་
ཡང་ཟེར། གཞུག་ནས་མིང་ལ་དབྱང་ལྷི་རུ་བརྒྱུར། ཁོ་ནི་གཏམ་རྒྱུད་ནང་

གི་“དབང་ལའོ་ལེང་ཀྱང་”ཟེར་བ་དེ་རང་ཡིན། དབང་ལྷི་ནི་འབྲུག་ལོང་
 འབྱེད་པ་ལི་འཛོལ་ལས་ལྷིས་པ་རེད་ཅོད། བ་ཚུང་བ་ལི་རུས་སུ་ཐེར་ག་བསྐྱབས་
 པས། བཅ་ཀྱན་དེ་དྲུག་ས་བཞོར་བར་ཕྱིན་ཆོ། སང་ཐེད་ཀྱང་འདབ་ཆགས་
 དང་དེ་དྲུག་ས་མང་པོ་བརྩོན་ནས་ཕྱིར་འོང་གིན་ཡོད། ཁོས་མི་རྒྱུས་ལ་

1. ལིན་ཀྱི་གཞི་མི་དམངས་མང་པོས་ཀྱིས་རྩ་ཞོན་སྒྲེས་པ་དང་མདའ་འཕེན་སྒྲེས་པ།
 དབང་ལྷིས་ལོང་ཚུང་རུས་ནས་ཐེར་ག་བསྐྱབས་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་སྒྲེས།
 (ཞོན་ལིས་ཕུན་དང་ལུས་ཕུན་ནས་བྱིས།)

“ངས་དེ་འཕྲོར་དམག་དཔུང་ཁྱིད་དེ་གཤམ་ས་འབྱེད་པ་ན། དག་པོ་ཆམ་
པའ་དྲག་པོར་དེག་དཔོས། དེས་པར་འདབ་ཆགས་དང་ཅི་དྲགས་འདི་ཚོ་
བསད་པ་ལྟ་བུར་གཏོང་དཔོས”ཞེས་བཤད་ཐོང་། བཤད་པ་དེ་དག་ལས་
ཁོ་ལོན་ཆུང་བའི་རུས་སུ་ཆུང་རིང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ཁ་གཏད་སོ་ཡོད་པར་.....
གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ།

ཡུན་ཅང་མ་འགོར། གྱིག་རྒྱལ་རབས་གཞུག་མས་(རུས་རབས་ལྔ་འི་
རྒྱལ་རབས་ཐ་མ་ཞིག་ཡིན།) ཏན་རྒྱལ་རབས་གཞུག་མའི་ཆབ་བྱས་ནས།
ཡུང་གོའི་བྱང་བརྒྱད་གྱིས་ཆར་དབང་དུ་མངའ། ཏན་རྒྱལ་རབས་གཞུག་
མའི་ཇེ་རིགས་ལེུ་བྱང་ཟེར་བ་དེས་སྐྱོན་ཞིའི་བྱང་ཕྱགས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་དུ”
ཆེ་ཏན་རྒྱལ་རབས་བྱང་མ་བཅུགས། ལེུ་བྱང་གིས་གྱིག་རྒྱལ་རབས་གཞུག་
མར་རོ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ། གང་ཅི་མི་སྒྲུལ་པར་ཆེ་ཏན་གྱི་མངའ་དབང་དུ་
མགོ་བཏགས་ཤིང་། ཆེ་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁ་བྱ་ཡིན་པ་ཁས་སྐྱེས་
པར་མ་ཟད། ད་དུང་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྩིས་འཁོར་ཆེན་
བརྩམས་ཏེ་སྤུལ་བའི་བྱེད་ཐབས་དེ་མི་ཅིན་ཐང་དང་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་མེད།
ཆེ་ཏན་གྱི་དབང་རྒྱར་མཁན་ནི་པན་ཐོགས་དེས་ཡིད་ཆེ་མ་མི་ཡོང་བར་སྒྲིམ་ཅི”
དཔོས། ཆེ་ཏན་གྱི་དམག་དཔུང་རུས་རྒྱུན་དུ་ཏན་རྒྱལ་རབས་བྱང་མའི་
མངའ་ཁོངས་སུ་འཕྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལས། ཁོ་ཆོས་གང་འདོད་ཅི་དགར་རྒྱ་
རྩིས་དང་ཕྱགས་སོག་འཕྲོག་པ་དང་། ཐ་ན་མི་འཁོར་འཛིན་གཞུང་གིས་ཐར་
ཕྱགས་སུ་འཕྲོག་པ་རེད།

དཔུང་ལྔ་འི་བྱིས་གང་པོའི་མི་ཆེ་ཏན་དང་མཐུན་ཐབས་མེད་པར་བྱེད་པ་
རེད། གྱིག་རྒྱལ་རབས་གཞུག་མ་བཅུགས་མ་ཐག་དུ། དཔུང་ཞིམ་འཕྲམ་

ཏུ་གྲིག་ཀྱི་ལ་རབས་གཞུག་མ་དང་མཐུན་ཏེ་མངའ་ཞབས་སུ་བྱགས། རྒྱ་མཚན་
 བེ་གྲིག་ཀྱི་ལ་རབས་གཞུག་མས་མེ་ཐག་བཟང་མོར་ཁྱེས་ཆེ་ཏན་ལ་ཕར་འགོག་། ། །
 བྱེད་པ་ཡིན། དབྱང་ཞེས་ཤི་ཆེས་དབྱང་ཐུན་བྱང་ཟེར་བ་དེ། རིན་གྲིག་
 གི་ལྷལ་གྱི་དཔོན་པོ་འེལ་གན་དབང་ལྷལ་འཛིན་བྱས་ཏེ། ཏུ་ས་ཐུན་ཅུང་ཙམ་
 ཞིག་རྒྱ་ཏན་ཀྱི་ལ་རབས་བྱང་མ་ལ་བརྟེན་པོ་དང་། འོན་ཀྱང་མ་གྲོགས་པོ་སྐྱེས་
 ཡང་གྲིག་ཀྱི་ལ་རབས་གཞུག་མ་དང་མཐུན་པར་གཏད་དེ་འགྲོགས་སོ། ། དབྱང་
 ལྷི་དབྱང་མོ་ནི་ཤུ་ཐོག་ལེ་འུ་བྱང་གི་མངའ་ཞབས་སུ་དམག་དཔོན་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། ལེ་འུ་བྱང་གི་ས་ཁོས་བྱང་ཙམ་ལྷལ་བྱང་ཀྱན་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་ཆེ་ཞིང་བཟང་
 བར་མཐོང་བས། ཐབས་ཤེས་སྒྲ་ཆོག་ས་བཙལ་ན་ས་ཁོ་རང་ཕྱོགས་སུ་
 བཀུགས་ཏེ་ལེ་འུ་བྱང་ཁོ་རང་གི་དོན་རྒྱ་ཆེ་སྒྲིག་གཏོང་བར་བཅུག དེ་བས་
 བ་ཁོ་ཏན་ཀྱི་ལ་རབས་བྱང་མར་ལྷན་རིང་པོར་ལྷལ་ཏེ་བསྐྱད་པོ་དང་། འོན་ཀྱང་
 ཁོས་ལེ་འུ་བྱང་གི་བྱེད་ཐབས་གང་རུང་ཡི་མི་རང་བ་དེད། ཁོ་ཏན་ཀྱི་ལ་
 རབས་བྱང་མར་བསྐྱད་པ་འདི་མོ་མོ་ནི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་ལ། ཆེ་ཏན་གྱིས་འཁྲུག་
 འོང་བཙོམ་པ་ཐེང་པ་མང་པོར་ཕམ་ཏེ་སྤྱུས་སྒྲུབ་ས། མི་དམངས་རྣམས་
 གྱིས་ཁོ་ལ་གཟེངས་བསྟོད་བརྟོད་པར་མ་བཟད། ཁོ་ལ་“དབྱང་དམག་དག་
 མེད་”གྱི་ཁ་ཆེ་གྲགས་འདུག འོན་ཀྱང་འཕངས་སེམས་སྦྱིས་འོས་པ་ནི། ཁོས་
 རྒྱབས་དེར་ཆེ་ཏན་ལ་འགོག་པ་འདི་བྱས་ཆེས་ཡོད་ཆོད་གཞན་གྱིས་སྐྱས་སོང་། ། །
 བས། ད་ཆོས་དེར་རྒྱབ་ས་ཆོང་མར་མཚམས་སྦྱར་བ་ཞིབ་བྱེད་པ་འདི་ཐབས་
 ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དེད།

གྱི་ལོ་960 ལོར། གྲིག་ཀྱི་ལ་རབས་གཞུག་མ་འདི་དམག་འདེན་ཆེན་མོ་
 གྲུ་ལོ་ཁོང་དབྱིན་ཟེར་བ་དེ་གྲིག་ཀྱི་ལ་རབས་གཞུག་མ་འདི་སྤྱི་དབང་སྐོག་ས་ནི་།

བཟུང་ཞིང་། ཟུན་ཀྱིས་རབས་བཅུག་སྐྱེད་། ཟུན་ཀྱིས་རབས་ནས་མཐུ་ཕྱིར་
 ཀྱིས་ཡོངས་ལ་བཀག་སྟོན་དེ་བཟུང་བའི་ཀྱིས་ཁབ་སོ་སོར་ཅེ་ཅེ་དུ་བཟུབས་
 ཏི། གྲུང་གོ་མེ་མངའ་ཁོངས་ལ་གཅིག་དུ་བཟུབས། དཔུང་ཕྱི་དེ་ཕྱི་ལོ་ 979
 ལོར་ཟུན་ཀྱིས་རབས་དང་མཐུན་པར་གཏད་དེ་འགྲོགས་པས། (ཁོའི་ཀུ་པོ་
 དཔུང་ཟུན་ཁྱེད་ཟེར་བ་དེ་ཕྱི་ལོ་ 960 ལོའི་ཕྱིན་ཆད། ཟུན་ཀྱིས་རབས་ཀྱི་
 དམག་འདྲེན་ལ་བསྐྱོས་ཏི། ཟུ་མཐུད་ནས་མིན་གྱིག་ལ་ཟུང་ཕྱོད་བྱེད་ཀྱིན་
 འདུག) གྱིན་གྱིག་མངའ་བའི་དཔོན་པོ་མེ་མོ་གནས་བསྐྱོས་བ། གྱིན་གྱིག་
 བོ་ཟུན་ཀྱིས་རབས་ཀྱི་ཀྱིས་སྐུ་མེད་ཟུན་གྱི་ཉེ་འདབས་ཟུ་ཡོད་ཟུབས། དེ་
 བས་དཔུང་ཕྱི་ནི་འབྲས་དུ་བྱང་ཆུ་བཅེ་བའི་ཟུན་ཞིའི་བྱང་བཟུད་ཀྱི་ལ་ཁྱུ་དང་
 བྲལ་བར་མ་ཟད། ཟུར་ནས་བཟུད་པའི་དམག་དཔུང་དང་ཡང་བྲལ།
 ཟུན་ཀྱིས་རབས་ཀྱི་སྤྱིང་གཞུང་གིས་སྤྱིག་བཟོན་དེ་འདྲ་བྱས་པ་ནི། དུང་
 དཔུང་ཕྱི་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏིང་ཟབ་མེད་པར་གསལ་པོར་བཤད་པ་རེད། ཅད་
 མ་འགོར་བར། ཆེ་ཏན་ནས་སྤྱོ་ཕྱོགས་ཟུ་བཅན་འཇུག་ཀྱི་བྱེད་པའི་
 དབང་གིས། དཔུང་ཕྱི་ལ་ནི་དག་ཐོད་ཕྱིར་ཟུན་ཞིའི་མཐའ་མཆོམས་ཟུ་
 སྤྱིར་འཐེན་བྱས་ཏི། ཏའེ་གྱིག་(ད་ཀླབས་ཟུན་ཞིའི་ཏའེ་ཞན། ལྷགས་
 རིའི་སྤྱོ་ཕྱོགས་ཟུ་ཡོད།) མངའ་བའི་དཔོན་པོར་བསྐྱོས་ཞིང་། སན་ཅའོ་
 ཁག་(སན་ཞིའི་ཡང་ཆུ་ཞན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཟུ་ཡོད། དེ་དུས་བྱང་བཟུད་ཀྱི་
 འགག་འབྲང་གས་ཆེན་ཡིན) དང་བཅས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལ་ཟུང་བའི་འགན་ཁུར་
 དགོས་ལ། དམག་འདྲེན་ཆེན་མོ་ཟུན་ཞིའི་བཟོན་འདོམས་མངའ་དབང་
 ཏུ་གཏོགས། ཏུས་རྒྱབས་དེར་དཔུང་ཕྱི་དེ་དཔུང་ལོ་ལྟ་བུ་རིལ་སྐྱེས་ཟུ་
 ལོན། ཁོའི་དཔུང་ལོ་ལྟ་སྐྱེས་པར་ལོན་ཏུང་། ཁོས་“དཔུང་པོར་ཆམ་པ་བ་

དུག་པོར་རྟེན་པའི་”སྒྲོ་སྒྲོན་མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱར་བྱས་པ་རེད།

གཤམ་ ལོ་བརྒྱད་རིང་གི་འཐབ་འཛིང་འབྱེད་

པའི་འཆོ་བའི་སྒྲོར།

དབྱངས་ལྷི་དེ་སྒྲོན་ཀྱུ་རུ་བསྐྱར་པར་འགྲོགས་པའི་སངས་པོ་དེ་”
ལྷི་ལོ་980 ལོར། རྒྱ་རྒྱལ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཆེ་ཉན་གྱི་
དམག་དཔུང་ལ་དུག་རྟེན་ཆ་བས་ཆེན་བཏང་བ་རེད།

ལོ་དེའི་གསུམ་པར།

ཆེ་ཉན་ནས་རྒྱ་དམག་དཔུང་ཁག་གི་ཆོ་བརྒྱ

ཐམ་པར་བསྐྱལ་རྟེ་བསྐྱེད་སྐྱེས།

འགག་འཕྲང་ཡན་མིན་གོན་(ཐུན་ཞིའི་

རྟེ་ཞུ་གྱི་རུ་བ་ལུ་ཡོད་)གྱི་རྒྱལ་སྐད་སྐད་ལ་བར་འདས་པའི་དཔུང་རྒྱལ་”

རྒྱ་ཅང་རུ་ལོ་རེད། དེ་རྒྱ་དབྱངས་ལྷི་ནས་མི་སྒྲོ་བྱས་པའི་འགག་ཅམ་ཁྲིད་

ནས་ལ་མ་རྒྱུ་རེད་དེ། ཆེ་ཉན་དམག་དཔུང་གི་རྒྱ་བ་རྒྱལ་སྐད་སྐད་ནས།

འགག་འཕྲང་སྐད་པའི་དམག་དཔུང་དང་ཐར་རྒྱུ་དམ་ལ་བར་དུ་བཙོར་ནས་

བརྒྱབ་པས། ཆེ་ཉན་གྱི་དམག་དཔུང་ལ་ཐམས་ཅད་ཆེན་པོ་བྱས་རྟེ།

ཆེ་ཉན་ཀྱུ་རུ་པོ་འཐབ་པ་ཞེས་ཆོ་སྒྲོ་ཐེར་བ་དེ་བསད།

དེ་དབྱང་ཆེ་ཉན་གྱི་

དམག་འདྲེན་ཆེན་མོ་ཞེས་གསོན་པོར་བརྒྱད།

འདི་ནི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡིན།

དེ་ནས་བརྒྱད་ཆེ་ཉན་གྱི་དམག་

དཔུང་ནམ་པ་དབྱངས་ལྷི་དེ་ལ་རྒྱ་ཅང་འཛིགས་པ་རེད། ཁོ་པ་ཆོས་”དབྱང་”

ཞེས་པའི་ཡིག་གཞུག་སྐད་པའི་དཔུང་པའི་དཔུང་ཆེན་ཅམ་དུ་མཐོང་འཕྲལ་རྒྱུ་”

ཐག་རིང་པོར་སྒྲོ་ལོ། དེ་བས་དབྱངས་ལྷི་ལྷན་གྲགས་ཉན་དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་

མཐོར་རྒྱུ།

“དབྱང་དམག་དམ་ལོད་”གྱི་མཆན་སྒྲོན་ལུ་བརྒྱད་ཀྱི་

མཐའ་མཆམས་ཀྱི་ཏུ་བྱ་ནས་ཤུགས་འདུག མཐའ་མཆམས་ཀྱི་མི

དམངས་ཁོ་ལ་ཤ་ཞིན་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བ་སྐྱེས། གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བྱུང་རྗེས།

དམག་འདྲེན་གཙོ་བོ་སྐྱོན་མེད་མེད་མེད་མེད་ལ་ཤུགས་ཤུགས་ཀྱིས་པར་བྱས།

དབྱང་ལྷོ་ནི་སྐྱོན་ཞིན་ཏུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་པ་མཆམས་ན་འཐབ་འཛིན་པ་ལྟར་ལྟར་

འབྱེད་པའི་འཆོ་བ་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་དེང་ལ་བཞག་ལ། ཆེ་ཏན་གྱི་དམག་དཔུང་

གནོད་སྐྱེལ་གཏོང་བར་འོངས་པའི་བྱེད་སྤྱོད་ལྟར་ལྟར། ཁོས་དེས་པར་སྐྱོང་བ་ལྟར་

གཤུལ་སར་དཔྱ་བོར་གསོད་པར་འགྲོ། བདེ་འཇགས་མེད་ན་མ་རྒྱུན་ཏུ་མངའ་

ཞབས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱུས་དང་བཅས་སྦྱང་བར་ནན་ཏན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལས།

མངའ་ཞབས་རྒྱུས་དང་མཉམ་པར་སྦྱང་སྐྱོད་ལ་བྱུང་བ་ལྟར། དེ་ཏུས་

དམག་མི་རྒྱུས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཏུ་ཅང་དགའ་ལོ་ཡིན་པས། ཁོ་ཆོ་བུང་སྐྱོད་སྐྱོད་

དམག་སྐར་བཏབ་སྐྱོད་བསྐྱོད། མེད་མེད་ཀྱི་ཁར་སྐྱོབ་སྐྱོབ་ཆོ་བུང་བར་ཏུ་ཅང་

བཅོན་མོད། འོན་ཀྱང་བཀས་བཀོད་ཀྱི་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱུང་དེས་ད་ཏུང་

ཁོ་ཆོར་གོན་ཀྱི་ཞིན་ཏུ་ཏུང་ཏུ་ཅམ་ལས་མཁོ་སྦྱོང་མེད་སྐྱབས། ལ་ལ་འབྲུགས་

ཏེ་འཁོབ་པར་སྐྱོང་། ཁོ་ནི་དམག་འདྲེན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་ཏུང་། ཁྱོན་པ་

སྐབ་མོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཅམ་མ་གཏོགས་གོན་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད། སྐྱུང་བོ་ཅིལ་

མེད་སྐྱོབ་སྐྱོང་སྐྱོང་མེ་ཅེ་འབར་བ་སྐྱོང་བའི་དང་ནས་དམག་མི་རྒྱུས་ལ་བཀོད་པ་

འདོམས་ཀྱིས་སྦྱང་བར་བྱེད་ཀྱི་འདུག དབྱང་ལྷོ་འདི་འདྲ་བྱུང་བའི་

ཆེན་གྱི་ཤ་ཁོ་ནི་མངའ་ཞབས་ཀྱི་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་ཏུ་ཅང་དམ་ཐབ་ཆགས་པ་

ལྟར། དབྱང་ལྷོ་དེས་སྤྱོད་པའི་དམག་དཔུང་གི་འཐབ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་

དཔྱ་བོ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཆོན་གཙོ་བོ་ནི། སྦྱང་བར་གནད་

མིན་ཏུ་བྱུང་པ་ལས། མོང་འོག་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཏུ་བྱུང་སྐྱོན་པ་དེ་རང་

